

Wandeling door het zuidelijke Geuldal (pagina's 97-100)

Deze wandeling voert door een van de meest schilderachtige streken van Nederland: van Mechelen langs de Geul en de Heimansgroeve naar de grens met België en dan over de heuvelrug aan de westzijde van het Geuldal, langs het Bovenste en Onderste Bosch, weer terug naar Mechelen. Het is een flinke wandeling die ongeveer 7 uur duurt. Een goede conditie en stevige wandelschoenen zijn noodzakelijk.

Hoe te bereiken:

auto: vanuit het noorden over de A2 en A76 richting Heerlen; voorbij Heerlen afslag Vaals/Simpelveld; aan het einde van de afrit rechtsaf (N281). Op T-kruising rechtsaf richting Maastricht/Gulpen (N278); na ongeveer een kilometer linksaf richting Mechelen. Wandeling begint bij hotel Brull in het centrum.

openbaar vervoer: met de trein naar Maastricht; vanaf het station met buslijn 57 naar halte Hoofdstraat 61 in Mechelen (zie www.92920v.nl).

Beschrijving wandeling:

Neem de straat tegenover hotel Brull en loop naar het Dokter Janssenplein, rechts aanhouden, de meester Beukenweg in. Aan het einde van deze straat hekje door en het voetpad door het weiland volgend; blijf aan deze kant van de Geul.

- (1) Langs de meanderende Geul Reuzenbalsemien, Koninginnekruid, Vlasleeuwenbek, Harig wilgenroosje en Rietgras. Langs een smal zijstroompje veel Watermunt, Kleine watereppe, Beekpunge, Slanke witte waterkers en Zeegroene rus. Let hier op IJsvogels, Weidebeekjuffers en Bosbeekjuffers, en luister naar Koekoek, Bosrietzanger, Tuinfluiter en Spotvogel. Kijk ook naar de typische witte, met klei dichtgesmeerde vakwerkhuisen.

Bij asfaltweggetje links af en dan meteen weer bij het volgende draaihekje rechts af. Verder lopen; na een stukje omhoog te zijn gelopen bij draaihekje met blauwe en gele paal rechtsaf om weer richting Geul te lopen.

- (2) Aan de linkerkant rijzen de hellingen op van het Vijlenerbosch. Op de glooiingen langs de Geul liggen op sommige plekken hooilanden die gevoed worden door grondwater dat langs deze helling naar beneden stroomt. Hier vind je Dotterbloem, Bosbies, Moerasrolklaver, Moerasspirea, Grote kattenstaart en soms Adderwortel.

Verder steeds het voetpad langs de Geul volgen totdat je bij de asfaltweg naar Epen komt.

- (3) Langs de Geul tref je regelmatig interessante plantensoorten aan, zoals Kruisbladwalstro, Ruig klokje of Grote kaardenbol. Langs kleine zijstroompjes: Beekpunge, Kleine watereppe, Groot heksenkruid en Gevlekte aronskelk

Brede asfaltweg oversteken, eerste asfaltweggetje links, links aanhouden, volg het voetpad met roodgеле markering. Na klaphekje rechtdoor richting watermolen

- (4) Bij de watermolen (Volmolen) grote kans op Grote gele kwikstaart. Let op de Muurvarentjes op de muren langs het water. In het water van de Geul zit hier veel Beekforel.

Verder over keienweg, de Geul oversteken; bij asfaltweg linksaf; eerste voetpad links; loop naar beneden naar de Geul; steek het bruggetje over en sla rechtsaf en volg het voetpad door het weiland.

- (5) In bos aan linkerhand hier en daar veel Bosereprijs, Boswederik, Bosandoorn en Groot heksenkruid. De Heimansgroeve die je passeert is zeer de moeite waard met mooie, schuin opgeduwde lagen van zandsteen (ineengedrukt zand) en schalie (ineengedrukte klei) uit het Carboon (350-300 miljoen jaar geleden gevormd). Op deze zure gesteentes veel Valse salie, Mannetjeseprijs, Knoopkruid en Brem en verschillende soorten Havikskruid. Let op Groene specht en Kleine bonte specht.

- (6) Langs de Geul hier en daar Kruisbladwalstro, Glad walstro, Wilde marjolein en in het vroege voorjaar veel Bosgeelster onder de bomen. Aan de andere kant van de beek zie je in april de Zinkboerenkers bloeien. Als je met de kijker op bepaalde punten goed naar de overkant kijkt, kun je - in het afgesloten gedeelte aan de andere kant van het water - veel Zinkviooltjes zien staan,

maar ook andere plantensoorten die zijn aangepast aan de hoge zinkconcentraties die hier vroeger waren als gevolg van de bovenstrooms, in België, gelegen zinkmijnen: blauwgroen Zinkschapengras, roze bloeiend Engels gras en witte Blaassilene. Er is trouwens een door een hekje omgeven veldje vlakbij de groeve, waar onderzoekers Zinkviooltjes hebben ingezaaid.

Volg voetpad langs Geul tot het bruggetje over het riviertje; over het bruggetje rechtsaf en aan de andere kant teruglopen; klein zijstroompje oversteken, daarna bij grote eik op driesprong linksaf klaphekje door omhoog over voetpad met het stroompje aan de linkerhand.

- (7) Kijk naar achteren om een mooi zicht te hebben op de Canadapopulieren langs de Geul met grote bossen Maretak in de boomkruinen. Langs het smalle paadje veel Grasklokje en Sint janskruid.

Het voetpad loopt tot aan de houtwal en buigt dan naar rechts naar de huisjes van het gehuchtje Köttingen; op asfaltweg linksaf; op T-splitsing linksaf.

- (8) Een holle weg met in de bermen Bosereprijs, Dagkoekoeksbloem, Mannetjesvaren, maar ook Hondspeterselie en in grazige bermen soms Grote bevernel en Echte karwij; verder omhoog lopend bereik je een hoog deel met een mooi uitzicht op links de heuvels van Vaals en recht voor de uitlopers van de Ardennen en het kasteel Beusdael op Belgisch grondgebied. Let hier op roofvogels, zoals Wespendif, Buizerd en Havik.

Bij draaihekje bij blauw paaltje rechtsaf; dan scherpe afdaling langs voetpad, totdat het pad langs het Terzieterbeekje loopt; pad volgen tot asfaltweg

- (9) Langs het Terzieterbeekje zien we een bijzondere begroeiing met in de boom- en struiklaag Es, Haagbeuk, Tweestijlige meidoorn, Rode kornoelje en Hazelaar. Vlak langs het beekje groeien Groot hoefblad, Slanke sleutelbloem, Bosbingelkruid, Bittere veldkers, Verspreidbladig goudveil, Gele dovenetel, Mannetjesvaren, Wijfjesvaren en in de late zomer zie je hier de Moesdistel bloeien.

Op asfaltweg linksaf (op de hoek kun je koffie drinken en vlaaien eten, hoewel vaak gesloten), doorlopen tot aan de rand van het Bovenste bosch; hier

staan bankjes en kun je even bij de groeve kijken; neem daarna het paadje rechts van de bankjes, omhoog het bos in.

- (10) In bos rondom de groeve veel Gevlekte aronskelk, Dagkoekoeksbloem, Geel nagelkruid, Robertskruid, Bleeksporig bosviooltje, Lievevrouwebedstro, Bosveldkers, Boskortsteel, Boszegge, Reuzenzwenkgras, Bosgierstgras. In de groeve zelf komt de formatie van Gulpen (kalksteen uit het Boven Krijt van 80-65 miljoen jaar geleden) aan het oppervlak. Dit is een bekende vindplaats voor belemnieten, fossiele inkvisjes die in de oude warme zee in de Krijt-periode leefden.

Eerste kleine paadje rechts (bij geelrode markering); beneden bij bankje linksaf.

- (11) Hier zien we een mooie overgang van het Berken-Eikenbos boven op de helling, via het Beuken-Eikenbos naar het Eiken-Haagbeukenbos onderaan. Hoog op de helling vooral Zomereik, Ruwe berk en ook Beuk, meer naar onderen vooral Haagbeuk, Es, Zoete kers en Esdoorn en Hazelaar. Bovenaan zien we Witte veldbies en iets naar beneden Grote veldbies en verder naar beneden Witte klaverzuring en Lievevrouwebedstro, nog verder naar beneden veel Gele dovenetel, Bosanemoon, Muskuskruid, Groot heksenkruid, Bleeksporig bosviooltje, Drienerfmuur, Muursla, en veel andere plantensoorten. In de bosrand beneden staan hier en daar groepjes Slanke sleutelbloemen en Groot springzaad. Luister naar Fluiter, Zwartkop, Appelvink en Kleine bonte specht.

Bij driesprong rechtsaf; bosrand blijven volgen; bij driesprong linksaf omhoog; bovenaan voor camping rechtsaf; bij grote asfaltweg rechtsaf, bij Gerardushoeveaan koffie met kruisbessenvlaai.

- (12) Tijdens de wandeling met aan de linkerhand het Bovenste en later het Onderste Bosch valt veel te zien. In de mooie overgangszone van bos naar open ruimte met veel Braam, Framboos en Bosrank in augustus en september een kans om nesten van de Hazelmuis te vinden. Hier en daar dolines (ineengestorte grotten) die als diepe valleien in de helling liggen, vaak volgegroeid met Grote brandnetels of Klimop. In de hellingen achter de weilandjes zijn de Dassenburchten goed te zien.

Vervolg weg richting Epe; eerste weg links (Gulperweg); bij T-splisting rechtsaf; voorbij huis meteen linksaf; als pad in bos komt rechts aanhouden; aan linkerhand passeer je klein huisje.

- (13)** Recht vooruit (aan rechterkant pad) op drie niveaus graften: steile hellinkjes met daarboven een heg. Op het hellinkje aan de rechterkant van het pad op verschillende plekken glijbaantjes van Dassen die hun burchten aan de bosrand aan de linkerkant hebben. Als je hier in de avond bij schemering loopt heb je in het voorjaar grote kans om een Das te zien en baltsende Houtsnippen.

Op driesprong links aanhouden, gewoon rechtdoor; in het kleine gehuchtje Bissen rechtdoor de verharde weg op.

- (14)** Voorbij het volgende gehuchtje aan de linkerkant van de weg veel Reuzenpaardenstaart in de berm; even later passeren we een zijstroompje van de Geul met veel Kleine watereppe.

Grote weg Mechelen-Epe oversteken en op voetpad aan overkant rechtsaf; eerste pad linksaf; loop richting Geul.

- (15)** Langs het zijstroompje van de Geul dat we nu volgen groeit hier en daar Verspreidbladig goudveil (alleen in het voorjaar te zien) en verder Moerasspirea, Kleine watereppe en Schaduwkruiskruid.

Geul oversteken; linksaf terug richting Mechelen.

Opmerkingen en aanvullingen:
frank.berendse@wur.nl

NATUUR IN NEDERLAND
Het Zuid-Limburgs heuvelland

